

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Commentariorvm, Ac Dispvationvm, In Tertiam Partem Divi Thomae. Tomi Qvinqve

Qui Est Primvs De Sacramentis: In Qvo Ea Continentvr, Qvæ Post
Præfationem Indicantvr

Suárez, Francisco

[Köln], 1619

4 An per se conferat ex opere operato augmentum gratiæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-93807](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-93807)

vt patet in omnibus sacramentis : hoc autem auxilium vt impetretur, nec praesupponit gratiam sanctificantem, nec illam secum necessario affert, vt ex dictis constat. Item effectus infallibilis, est determinatus, & in numero, & in perfectione, hic autem non est huiusmodi, sed impetrari potest, interdum vni, interdum multis, interdum maius, interdum minus, iuxta intentionem vel petitionem offerentium, etiam si ex parte eorum, pro quibus fit oblatio, non sit disparitas. Non est ergo hic effectus ex opere operato proprie, sed tantum per modum impetrationis.

Fundamenta aliarum opinionum ex dictis expedita sunt: nam omnia iuuant, & confirmant nostram sententiam, & iuxta illam commode explicantur, quod praesertim de fundamentis primae sententiae magis patebit ex sectione sequenti.

SECTIO IV.

Utrum sacrificium Eucharistiae per se conferat ex opere operato augmentum gratiae, & interdum saltem per accidens, primam gratiam.

Opinio quorundam.

Petrus & Dominicus Soto à calumnia vendicantur.

Consequentiū ex hac opinione.

Eucharistia sacrificium

Prima sententia esse potest, hoc sacrificium oblatum pro homine iusto, conferre illi vi sua aliquod augmentum gratiae habitualis, non ratione alicuius meritorij actus, qui in illo excusetur: hoc enim, nec contingit, nec villo fundamento asseruari potest, sed immediate. Haec opinio tribuitur Petro Soto, lect. 7. de Euch. & Domin. Soto in 4. dist. 13. quaest. 2. art. 1. Sed hi authores, licet obscure loquantur, nunquam tamen hunc sensum facis declarant. Potest autem fundari omnibus coeucturis supra adductis. Primo, quia sacramentum Eucharistiae confert per se augmentum gratiae: ergo & sacrificium Eucharistiae. Patet consequentia, quia in suo esse, est tam perfectum, & in ratione sacrificij est magis intentum, quam in ratione sacramenti, vt supra dixi. Secundo, quia hoc sacrificium est infinitum in ratione sacrificij, quia in eo Christus sacrificat: ergo sicut in illo applicatur satisfactio Christi, quoad remissionem poenae, ita & meritum Christi, quoad aliquam gratiae infusionem: cur enim tanto sacrificio tribuendum est id, quod est imperfectum, non autem id, quod perfectius est? Aut cur in remissione poenae habet infallibilem impetrationem, non autem in gratiae augmento? cum valor eius ad vtrumque sufficiat superabundanter: maxime quia de ratione sacrificij, est habere vim ad impetrandam gratiam: ergo nobilius sacrificium maiorem habet vim: ergo infinitum sacrificium infinitam vim: ergo infallibilem impetrationem. Tertio, quia non est verisimile sacrificium hoc, vt fuit in nocte cenae à Christo oblatum pro Apostolis, non contulisse illis ex opere operato aliquam gratiam, cum fuerit infinitae efficaciae: ergo idem modo censendum est de nostro sacrificio. Iuxta hanc autem opinionem consequenter dicendum videtur, hoc sacrificium, quamuis per se non sit institutum ad dandam primam gratiam & remissionem peccati mortalis, per accidens tamen posse hunc effectum dare, interueniente bona fide ac remoto obiectione per attritionem: nam iuxta communem opinionem Theologorum: quicquid confert augmentum gratiae ex opere operato, conferre etiam potest, saltem per accidens, primam gratiam & remissionem peccati, vt patet in sacramento Eucharistiae, & in omnibus sacramentis viuorum: ergo idem erit in hoc sacrificio.

Dico primo, sacrificium hoc non conferre gratiae augmentum ex opere operato. Haec conclusio colligitur ex omnibus authoribus supra citatis, & Soto etiam in 4. dist. inct. 11. quaest. 2. artic. 5. absolute negat, posse hoc sacrificium dare gratiam, nisi per modum meriti. Sumitur etiam eodem modo ex tota antiquitate, quo doctrina tradita in sect. praeced. quia

nimirum nulla mentio talis ex opere operato in antiquis Doctoribus inuenitur, neque Christi promissio, aut lex contingenda est sine sufficiente fundamento. Et declaratur breuiter, nam dupliciter potest intelligi hic effectus. Primo, de immediato augmento gratiae habitualis, sine aliquo actu merito eius, cui augetur. Secundo, de hoc augmento, mediante actu, ita tamen vt ipse actus detur ex opere operato, ratione sacrificij. Primus motus est certe improbabilis, non solum quoad efficaciam ex opere operato, sed etiam quoad quamcumque impetrationem, alias posset hoc sacrificium offerri pro paruulo baptizato, vt ei gratia augeatur. Patet sequela, quia ad hunc effectum non est necessarius actus eius, qui receptorum est effectum, sed tantum offerentis, vt supponimus: ergo paruulus ex hoc capite capax est huius effectus: & alioqui ratione Baptismi, etiam est capax effectuum ex opere operato, si aliunde non repugnet: ergo ex parte offerentis, potest etiam fieri oblatio, & habebit effectum: Consequens autem est inauditum in Ecclesia: & reuera ellet valde temerarium, sacrificium pro paruulo offerre hac intentione. Et idem argumentum fieri potest de homine dormiente, pro illo tempore, quo dormit, & de phrenetico, amente & similibus. Neq. enim consequenter dici potest, requiri aliquem actum per modum dispositionis necessariae, quamuis gratiae augmentum non detur tantum ob meritum illius, sed ob sacrificium: quotiescunque enim augmentum gratiae habitualis datur ex opere operato, non requiritur actum dispositionem in suscipiente, sed solum, quod sit in gratia, vt supra ostensum est de Eucharistiae Sacramento, & de ceteris sacramentis viuorum: & ideo Confirmatio vel Eucharistia data paruulo, auget eius gratiam sine actu eius: idem ergo faceret hoc sacrificium applicatum paruulo, si ex se esset operatum talis effectus: cum ergo ex omnium consensu constet hoc sacrificium non posse ita operari in paruulo baptizato, signum est, hoc sacrificium non esse operatum, neque impetrationum talis effectus. Ratio autem à priori huius veritatis est, quia CHRISTVS non instituit ad hunc finem hoc sacrificium, neque ei promisit huiusmodi effectum. Huius autem rei congruentia reddi potest ex his, quae D. Thomas supra citatus tradit: quia Eucharistia, vt Sacramentum, ordinata est ad dandum augmentum, & nutriendam charitatem, & ideo, vt est sacrificium, ad alium effectum, nimirum ad satisfactionem peccatorum, ordinata est. Neque etiam oportuit ad eundem finem plures causas institueri, nec diuersarum causarum effectus confunderi: nam sicut conueniens fuit, ad effectus necessarios gratiae conuenientia media institueri, ita non oportuit ad eundem effectum sine causa multiplicare. Quod praeterea in hunc modum declaratur, nam augmentum gratiae ex opere operato dupliciter dari solet. Primo propter se, ad nutritionem charitatis, & hoc modo datur per Eucharistiam, vt Sacramentum, non vero vt sacrificium, ob rationem praedictam, quam magis in solutionibus argumentorum explicabo. Secundo modo datur augmentum gratiae propter aliquem specialem finem seu effectum, vt per Ordinem, ad digne ministrandum, per Matrimonium, ad sustinenda illius status onera, & sic de alijs. Per hoc autem sacrificium non datur propter aliquem specialem finem aut ministerium: nullus enim cum aliquo fundamento assignari potest, nam remissio, vel satisfactio pro poena, ad quam potest videri ordinari hoc sacrificium, non requirit speciale augmentum gratiae impetrationem autem aliorum effectuum, ad quam etiam institutum est hoc sacrificium, non requirit augmentum gratiae in eo, pro quo offertur, quia nec impetratio debet in illa fundari, sed in valore ipsius sacrificij, nec ad impetrandos alios inferiores effectus supponi debuit impetratio

tratio altioris & nobilioris effectus, qualis est imperatio augmenti gratiæ habitualis sine merito recipientis, & sine applicatione alicuius sacramenti. Atque hoc confirmari potest ex alijs adductis in 2. conclusione, præcedent. scilicet. nam hæc duo valde sunt inter se connexa, & similia.

Conclavii. Atque hinc consequenter fit, si hoc sacrificium non confert huiusmodi augmentum ex opere operato, neque per illud impetrari posse, neque omnino deberi à Deo peti, secundum legem ordinariam loquendo, quia esset petere effectum gratiæ præter ordinarium modum à Deo itaruti, & absque vlla causa sufficiente illius, id est, sine merito operantis & sine vlla causa, quæ possit ex opere operato illud conferre. Ex eisdem etiã principijs supra positus facile excludi potest alius modus augendi gratiam ex opere operato, medio actu merito ipsius recipientis, quia talis actus non potest esse effectus ex opere operato huius sacrificij: ergo neque effectus gratiæ ab illo proueniens potest huic sacrificio attribui ex opere operato. Antecedens probari potest eisdem rationib. & cõiecturis, quibus in præcedente sectione vsi sumus: est enim sere eadem ratio. Quocirca loquendo de modo impetrationis, verissimum quidem est, posse per hoc sacrificium alteri impetrari auxilium, vel sufficiens, vel efficax ad efficiendum actum, quo in gratia crescat, nam si hoc potest impetrari homini peccatori, cur non magis iusto? Qui effectus non videtur ita infallibilis, vt censendus sit ex opere operato. Vnde nec omnino definitus est, sed multiplex esse potest & varius, vel iuxta intentionem offerentis, vel iuxta dispositionem, & indigentiam eius, pro quo fit oblatio, vel certe iuxta dispositionem diuinam prouidentiam. Quod ita explicari potest: nam auxilia gratiæ, quæ per sacramenta dantur ex opere operato, tendunt ad certos & determinatos fines, & dantur iuxta dispositionem suffipientis, vt in confirmatione, ad continentiam huiusmodi, &c. At vero hoc sacrificium potest impetrare auxiliũ ad omnes fines & ad omnes actus, & ad vincendam quamcunque tentationem, & in maiori, vel minori gradu, etiam si dispositio inæqualis sit: ideo verissimilius est, hoc auxilium non esse ad vnum determinatum, neque etiam tam vniuersaliter promissum infallibiliter ex vi institutionis, nec in promissione fundari, sed in valore ipsius sacrificij, determinari autem ex intentione offerentis, adiuncta misericordia Dei, qui interdum non concedit quod petitur, vt aliud donet, quod opportunius est, magisque expedit ei, pro quo fit oblatio. Nullo ergo modo augmentum gratiæ potest vere sic proprie dici effectus huius sacrificij ex opere operato.

Nec per accidens per sacrificium Eucharistiæ prima gratia potest dari. Dico secundo: Per hoc sacrificium non potest conferri prima gratia aut remitti mortale peccatum, etiam per accidens. Probatur oppositum fundamentum præcedentis opinionis: nam, quod non potest per se conferre ex opere operato augmentum gratiæ, non potest etiam per accidens, dare primam gratiam: Sed hoc sacrificium non potest per se dare augmentum gratiæ: Ergo nec primam gratiam per accidens: ergo nec remissionem peccati mortalis, quæ non fit sine primæ gratiæ infusione. Accedit, quod in hoc sacrificio respectu eius, pro quo offertur, vix potest re ipsa distinguì, talis effectus per accidens, aut per se actus: vnde, si per se fieri non potest, vt offensum est, nec per accidens poterit. Antecedens declaratur, quia tunc gratia prima dicitur dari per accidens, quando per se requirit cõtritionem: & ratione ignorantie seu bonæ huiusmodi datur cum sola attritione, existimata contritione: hic vero non habet locum hæc ignorantia, neque est necessaria talis existimatio contritionis, vt supra dicebam: quia hic non interuenit aliquod præceptum, cuius transgressio excusanda sit per huiusmodi ignorantiam vel existimationes, quia non tenetur homo prius conteri, quam pro se faciat sacrificium offerri: ergo

si hoc sacrificium potest aliquando dare primam gratiam homini attrito: hoc etiã poterit, etiam si attritio cognita sit, quod est per se facere, & non per accidens: Si ergo per se non potest, nec per accidens potest.

Ad primum ergo argumentum in principio positum negatur consequentia: est enim diuersa ratio de Eucharistiã, vt sacramento, & vt sacrificio. Primum ob generalem rationem præcedente sectione innuatam, quod sacramentum ex generali ratione sua ad sanctificationem fidelium ordinatur: sacrificium vero ad cultum Dei. Deinde, quia Eucharistiã, vt sacramentum, datur in alimentum spirituale, vt in ipsa etiam exteriori sumptione significatur: vt sacrificium autem, ordinatur ad Dei cultum, & ad impetrandum à Deo veniam peccatori vel gratiam, media nostra cooperatione, & dispositione. Nec refert, quod hoc mysterium primario institutum sit sub ratione sacrificij: quia inde solum fit, non esse primario institutum ad efficiendum in nobis aliquid, sed ad colendum, & placandum Deum, & ad memoriã passionis Christi recolendam, & ideo non est necessesse, vt præcipue effectus eius ex opere operato sit ei promissus, vt sacrificium est, sed quatenus sumitur vt sacramentum. Ad secundum responsum iam est, ex sacrificij infinitate nihil posse colligi, vt constat ex ipso sacrificio crucis, sed totã rem pendere ex institutione, & promissione Christi: cur autem huic sacrificio non fuerit promissus hic effectus, sicut sacramentis, iam plures congruẽtiæ & rationes sunt à nobis datæ, quamuis voluntas Christi pro ratione sufficiat. Sunt enim hæc remedia & causæ salutis nostræ diuersarum rationum, & singule in suo ordine habent suam propriam perfectionem & excellentiam: & ideo necesse non est, vt, quod vni conuenit, conueniat etiam alteri, etiam si absolute perfectum sit: maxime, quia cum Eucharistiã sub vna ratione habeat promissionem gratiæ adiunctam, necesse non est, vt sub altera etiam ratione, scilicet, sacrificij, illam habeat, sed sub ea ratione habeat alium modum operandi, magis vniuersalem, quem non oportuit, quoad omnia esse infallibilem ex vi alicuius promissionis, sed solum per modum impetrationis. Neque obstat gradatio in argumento facta: cõcedo enim, sacrificium hoc habere infinitatem quandã in impetrando: quia de se habet infinitam dignitatem, ob quam Deo placeat, nihilominus tamen tota hæc infinitas sine speciali lege, aut promissione nõ sufficit ad infallibilem impetrationem, quia non infert necessitatem diuinæ voluntati, nec intrinsece includit voluntatem Christi efficacem circa talem effectum, vt supra declaratum est. Ad tertium responderetur, quoad effectum ex opere operato, idem dicendum esse de sacrificio à Christo oblato in cena, quia eiusdem rationis sunt, & quantum credi potest, eiusdem efficacitæ & virtutis ex vi institutionis, sicut baptesimus à Christo per seipsũ datus, vel per ministros, solus est differentia, quod illa oblatio facta in cena, fuit infiniti meriti, & satisfactoria: nunc aut, prout in Missa fit, nõ est de nouo meritoria, vel satisfactoria, propter diuersum statũ Christi offerentis, vt superius dixi: sed hoc non refert ad effectum ex opere operato, de quo nunc agimus, nam etiam sacrificium Crucis fuit infinite meritorium & satisfactorium, & tamen non habet effectum vllum ex opere operato, proprie loquendo.

SECTIO V.

Vtrum sacrificium Missæ remittat peccata venialia ex opere operato.

IN hac re vnum possumus ex superioribus tanquam certum sumere, scilicet, hoc sacrificium habere circa remissionem venialium, vt minimum totam efficaciam, quam habet ad remissionem mortalium, vt à fortiori ex dictis colligere licet: nam, si